

Jason vykopává

Jmenuju se Jason, narodil jsem se v roce 2005 a od roku 2012 jezdíme s tatškou jako víkendoví rebelové po fotbalových stadionech. Pracuju v univerzitním výzkumném centru na svém projektu o teorii chaosu, chodím na gymnázium a rád cestuju po světě.

Ve škole dostávám jenom samé dobré známky, ale nějak nechápu svoje spolužáky. Chovají se dost divně. Logiku aby u nich člověk pohledal. A přesto si nepřejí, abych je opravoval. Vadí mi totiž, když nedokážou poznat rozdíl mezi třetím a čtvrtým pádem nebo když v každé větě používají slovo *random*. Je to ale vůbec nezajímá. Proč bych se pak měl já zajímat o ně?

Úmyslně si sedají na moje místo v autobuse, přestože vědí, že zrovna tohle místo je pro mě z mnoha důvodů nesmírně důležité. Vědí taky, že když si na to místo nemůžu sednout, mám zkažený den. A zkažit mi den, to není nic těžkého. To se stane třeba tehdy, když se mě někdo bez dovolení dotkne nebo když mi dojde dezinfekce. Pokud si po celý den, co sedím ve škole, nemůžu vydezinfikovat ruce, nejsem použitelný ani na to nejjednodušší počítání se zlomky. Prostě nechápu, proč takové věci dělají, když jsem o všech svých problémech hovořil před celou třídou v přednášce, kterou jsem si speciálně kvůli nim připravil. Dělají

to pro to, aby mě naštváli, nebo to naopak v úmyslu nemají? Koneckonců je to jedno, o nich tady psát nechci.

Sami říkají, že když jsem naštvaný, jsem nesnesitelný. Když si na školním dvoře dva spolužáci dají placáka, hned se ptám ostatních, jestli je vhodné nabídnout jim dezinfekci a poučit je o nebezpečí rezistentních bakterií. Jejich odpověď mi je však většinou houby planá. Až babča, tedy moje milá babička, mi to celé vysvětlila. Zkrátka a dobře: Ostatní lidé jsou dost divní. Proto jsem se rozhodl je ignorovat a soustředit se na sebe. A docela se mi to daří.

Nesnáším změny. Například dodnes bojuju s tím, že v Mnichově přechíslovali městské vlaky.

Tohle všechno má svůj důvod. Jsem autista a mám Aspergerův syndrom. Což znamená, že mě dokáže rozrušit vlastně úplně všechno. I to, že se každý den mění obrázek na Googlu, nebo to, že jsme dostali novou espézetku, ale třeba i to, že se v naší vesnici hned šikmo naproti nám stavějí nové domy. A tak dále. Můj seznam je nekonečný.

Ale nezáleží jen na mně. To, že mám Aspergerův syndrom, znamená pro tatku, že si musí občas kleknout na pomočenou zem, pro mamku, že musí někdy třeba uprostřed noci zhlédnout moji powerpointovou prezentaci o polním hospodářství, a pro ségru, že musí po celé hodiny naslouchat mým přednáškám o návrhu nového systému rodinného plánování.

Jinak ovšem trpím víc já jejich návyky, než že by oni trpěli těmi mými. Možná mi jen těžko rozumějí, ale já jim rozumím ještě hůř.

Jsem příjemným společníkem. Moc rád bych měl takového bratra, jako jsem já. Umím se dívat na věci s nadhledem. A mnozí moji blízcí si mé nezvyklé návyky užívají. Někteří více, někteří méně.

Mám velmi chápavou učitelku. O velké přestávce můžu zůstat ve třídě a v šatně využívám své pevně dané místo. Kromě toho mám i jasně určené místo v lavici. A sedím sám, kdežto zbytek třídy neustále rotuje a každý měsíc každý sedí s někým jiným. Učitelka zkrátka chápe, že se nechci integrovat a že jsem šťastný o samotě.

Vedle mého místa ve třídě visí úžasná mapa světa, kterou si o přestávkách prohlížím. Sedím v blízkosti vlastního topení, které si můžu sám regulovat, a zároveň v blízkosti okna, s nímž si taky můžu nakládat podle svého, takže podle vlastního uvážení můžu ovlivňovat teplotu ve svém okolí. Sedím hned u katedry, takže učitelům odevzdávám všechny testy, diktáty a tak dále, aniž bych musel vstát. Zároveň má moje lavice takovou polohu, že při prezentacích vidím na celou místnost, a taky sedím v dobrém úhlu směrem k tabuli. Nemusím se mačkat s ostatními, pokud si potřebuju vzít svoje věci – ty totiž mají všichni ve skříni. Jenže já mám svoje věci v krabici na parapetu, a navíc mi u lavice visí ještě tři sáčky s dalšími věcmi, které se nesmějí vyhodit. Je to prostě perfektní místo.

Vždycky v pátek po škole chodím do výzkumného centra. Pracuju tam na projektu, který se jmenuje *Řád v chaosu*. Jedná se o deterministický chaos, tedy o chaotické fyzikální systémy. Často se tam taky konají různé přednášky odborníků z celé Evropy, kteří prezentují nejnovější výzkum ze svých vědních oborů. Po jejich skončení je možné se ptát na to, co člověka zajímá. Kdy jindy by se mi naskytla příležitost pohovořit s profesory? V poslední době už tam jezdím sám, a to v souladu s ochrannou životního prostředí autobusem.

Jak už jsem řekl, moji blízcí mají rádi, pokud jim něco vysvětluju. A v téhle knize se zhostím úplně stejné úlohy. Vytvořím

totiž glosář, v němž stručně a jasně osvětlím pojmy, které možná znáte, ale už si na ně tolik nepamatujete, nebo o kterých jste nikdy nic neslyšeli.

V téhle knize popíšu cesty, na které jsme se vydali s taťkou, a dobrodružství, která jsme na nich zažili. O fotbalová utkání mi jde často jenom okrajově, zato si počtete třeba o součtu čísel, která mají hráči na zádech, o délce nástupiště nebo o stadionech.

Mám raději staré, trochu rozpadlé stadiony, kde všude pučí tráva, než moderní stadiony s obrovskými LED plátny. Najdou se tu totiž mnohem hezčí detaily, jako jsou třeba výsuvné stožáry na reflektory nebo dřevěné výsledkové tabule. Takové stadiony jsou většinou opravdu nádherné. Třeba KarLi, stadion Karla Liebknechta v Babelsbergu, má zmiňované výsuvné stožáry na reflektory. Nebo se mi líbí i stadion An der Alten Försterei v berlínské čtvrti Köpenick, protože leží uprostřed lesa na místě, kde kdysi skutečně stávala hájovna s názvem Alte Försterei¹. Rovněž Erzgebirgsstadion nacházející se v saských Krušných horách je krásný, protože stojí uprostřed hor, na něž stadion skýtá moc pěkný výhled. Samozřejmě je ohromující i San Siro v Miláně, byť mám raději jiné typy stadionů, jako je třeba Ludwigspark v Saarbrückenu s jeho rezavými stožáry na reflektory.

Když odhlédnu od fotbalu, pojednává knížka i o všednodenních záležitostech, které s taťkou, mamkou a ségrou prožíváme, a taky o tom, co pro mě a mé blízké znamená, že mám Aspergerův syndrom.

Kdyby existoval lék, kterým by šel Aspergerův syndrom „vyléčit“, nemusel bych dlouho přemýšlet, abych dospěl k závěru,

¹ Stará hájovna, myslivna, fořtovna.